

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK.

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van over land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. Al de verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

450. De avonturen in de Hooglanden. — 451. De gestoorde Zesdagencoers. — 452. Uit een Gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 454. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsman. — 459. De Heldin van Maastricht. — 460. Een spion verrast. — 461. De wraak van den Eskimo. — 462. De schoolmeester van Sylt. — 463. Gevangen in het IJs. — 464. Het Spook van de Steengroeve. — 465. De Groote Ronde. — 466. Erik, de Cow-Boy. — 467. De Roover uit Eikenloo. — 468. Het Geheim van den Torenkelder. — 469. Lina, de Smokkelaarster. — 470. Tweemaal Gered. — 471. De zoon van Keizer Karel. — 472. De Zwarte Vrouw uit den Polder. — 473. Djees, de Schooier. — 474. De Cow-Boy en zijn Zuster. — 475. De Wilde Ridder en het Kind. — 476. Avonturen in de Grot. — 477. De Luchtreiziger. — 478. De Kinderen van den Visscher. — 479. Een vlucht in Rusland. — 480. Het Turfschip van Breda. — 481. Kerstmis in Sneeuw en IJs. — 482. Een vreemde Oudejaarsavond. — 483. De Tooveres van het IJs. — 484. Een Cow-Boy in de Gevangenis. — 485. De Jonge Strandlooper. — 486. Een Wonderbare Terugkeer. — 487. Het gestoorde Kamp. — 488. Een blijde Wederkomst. — 489. Het geheim van het Kraaienhof. — 490. De Ridder met het Zilveren Kruis. — 491. De Heldin van den Vuurtoren. — 492. Koning Albert I. — 493. Koning Leopold III. — 494. Het Licht in de Duinen. — 495. Voetballers in Amerika. — 495bis. Koning Albert aan den IJzer. — 496. Vaders Vlucht. — 497. Een Martelares. — 497bis. Te Marche-les-Dames. — 498. De Jonge Verstekeling. — 498bis. De wraak van den Verstooteling. — 499. Ada's Avonturen. — 500. Uit het leven van A. Hans. — 501. Een zonderlinge vergissing. — 502. Een Vlaamsche knaap in oorlogstijd. — 503. De jonge wildstrooper. — 504. De bannelingen van Dinant. — 505. De zes honderd Franchimonteezen. — 506. Een nacht in het veerhuis. — 507. Het spook van Leffinge. — 508. De reis met het schoonschip. — 509. De gestoorde zeereis. — 510. De jonkvrouw van het Veen. — 511. Het spookhof. — 512. Het leed van Magda. — 513. Everaard Tserclaes. — 514. De Alweter. — 515. De strooper van het Zoniënwoud. — 515bis. Peter Benoit. — 516. Oorlogswoeker. — 517. De ondergang van Lombardzijde. — 518. Te laat. — 519. De opperbaas. — 520. 't Geheim van de schuur. — 521. De arme nicht. — 522. De avonturen van Klaas Wens. — 523. De ondergang van Vremdijke. — 524. De martelares Miss Cavell. — 525. De Boef van Elsloo. — 526. De verrader van Aubel. — 527. De Hulp van den Renner. — 528. Schipbreuk van de Méduse. — 529. Zijn eer hersteld. — 530. De redder van den Koning. — 531. De verlaten Koning.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

PRIJS : 60 CENTIEMEN.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK.

Nummer 530

A HANS.

De Redder van den Koning

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN

De Redder van den Koning

I.

Rudolf Werner was met zijn trouwen hond Barel, naar het dorp Hohenschwangau geweest, en begaf zich naar het ouderlijk huis, in het gebergte. En nu, in het begin van December 1885, lag de sneeuw dik. Maar het had gevroren en de paden waren toch begaanbaar voor hen, die ze kenden. Rudolf Werner, een kloeke jonkman van achttien jaar, vreesde den tocht langs de afgronden niet, want hier in de Beiersche Alpen werd hij geboren en had hij altijd gewoond (1). Evenals zijn vader was hij er houtzager, maar dikwijls ook vergezelde hij heeren uit München, de hoofstad, wanneer die kwamen jagen.

(1) Dit is dus een verhaal uit Beieren, het vaderland onzer Koningin-Moeder Elisabeth.

Rudolf stapte snel door; hij verlangde naar een flinken maaltijd, en zijn boekje bij den haard. Er woei een gure wind. De avond was gevallen, maar de sneeuw gaf een helderen glans af.

Nog een minuut of tien en Rudolf zou thuis zijn. Eensklaps deed zijn hond zeer vreemd. Barel stak de ooren op, verhief zijn verstandigen kop en snuffelde.

— Merkt ge iets, jongen? vroeg Rudolf, die de manieren van het schrander dier goed kende.

De hond schoot toen snel vooruit naar een hoogvlakte. Hij liep nu met den snuit dicht tegen den grond en verminderde zijn vaart. Weldra bleef hij staan en blafte hij luid, om zijn meester te roepen. Barel had een man gevonden, die roerloos voorover in de sneeuw lag.

Rudolf Werner kwam spoedig op dezelfde plaats aan. Hij schrok.

— Iemand, die verdwaald is en hier uitgeput neer viel, zei hij. Brave Barel, het is niet de eerste maal, dat gij een mensch het leven redt. God geve, dat we niet te laat zijn!

Zoo sprekend boog Rudolf zich over den gevallen.

— Vriend, hoort ge me? Ik ben hier om u te helpen, zei hij.

Maar hij kreeg geen antwoord. Hij luisterde nauwkeurig.

— God zij geloofd, de man ademt toch nog! hernam hij. Alleen kan ik hem niet dragen. We zijn gelukkig dicht bij huis. Barel, vervolgde hij tot den hond, ga rap vader en Maria roepen.

Hij was zoo gewoon met het verstandig dier te spreken, en Barel verstond hem dadelijk. De hond snelde weg als een pijl uit een boog.

Rudolf wreef den gevallen met sneeuw over de polsen en het gelaat. En het scheen hem toe, dat er meer beweging in het lichaam kwam.

Rudolf kon het gezicht niet goed onderscheiden.

— Zeker een mijnheer, die een tocht in de bergen wilde doen en verdwaald raakte, dacht hij. O, het is goed, dat ik nog van het dorp kwam! Anders zou de ongelukkige dood gevrozen zijn. En wie weet, misschien zou Barel ook van uit ons huis onraad bemerkt hebben.

Onverdrotten zette Rudolf zijn werk voort, om warmte in den gevallen te wekken. 't Duurde niet lang, of hij hoorde weer het geblaf van Barel.

— Ha, daar zijn vader en Maria, zei Rudolf verheugd. Geen mensch kan zoo vlug boodschappen doen als Barel.

En inderdaad, de houtzager Werner en zijn dochter Maria volgden den trouwen hond. De

vader had een scherp blik, en reeds van een afstand, riep hij:

— Er scheelt u toch niets, Rudolf?

— Neen, vader, maar hier ligt een heer bezwijmd.

— O, ik was bang, dat er u wat overkomen was, toen Barel ons zoo ernstig waarschuwde! Hij blafte tegen mij en dan tegen Maria, en wees met zijn kop naar de deur. We begrepen, dat we mee moesten.

— Laten we dezen man naar huis brengen! Hij ademt al regelmatig dan daar straks.

— Kent ge hem niet?

— Neen!

Gedrieën namen ze den bezwijmd op... 't Was toch nog een zware last en van tijd tot tijd moesten ze rusten. Maar na een kwartier kwamen ze aan hun woning, gebouwd van kloeke planken. Vrouw Werner had reeds de deur geopend en een plek klaarte viel naar buiten.

— Goddank, ik zie, dat Rudolf gezond is, riep ze verlicht uit.

— Ja, moeder! Maar we brengen u een verdwaalde, die bewusteloos is, antwoordde de zoon.

— O, draag hem vlug binnen!

Vrouw Werner legde kussens op een houten

bank, die tegen den muur stond, en nu een goede rustplaats vormde voor den bezwijmd.

Het lamplicht viel op het bleek, schoon gelaat.

Vader Werner week plots van ontroering een stap achteruit.

— Het is de Koning, fluisterde hij.

— Ja, waarlijk! stemde Rudolf toe.

En ook moeder en Maria knikten, dat het zoo was. Allen kenden den vorst, Lodewijk II van Beieren, die bijna altijd, Zomer en Winter, hier op een van zijn kasteelen in de Beiersche Alpen verbleef. En de familie Werner wist, dat hij dezer dagen op het slot Hohenschwangau vertoefde. Dikwijls ook woonde de Koning op het kasteel Neuschwanstein of het sierlijk landgoed Linderhof, in de nabijheid van het bekende Oberammergau (1).

— Rudolf, ge moet dadelijk naar het kasteel gaan, om de dienaren in te lichten, zei vader Werner. Ze zullen zeer ongerust zijn en misschien den Koning reeds zoeken.

— Ja. Maar laat ik wachten, tot hij bij bewustzijn is, antwoordde de zoon.

(1) Oberammergau is beroemd om de Passiespelen, die er om de tien jaar vertoond worden. Bij uitzondering werden ze ook in 1934 opgevoerd. Velen uit ons land zijn er toen heen geweest. We hebben dan de Beiersche Alpen bezocht, waarvan we nu vertellen.

Moeder wreef reeds eerbiedig het gelaat van den vorst met azijn in. Haar man goot den Koning eenige druppelen van een opwekkenden drank tusschen de lippen. Hij had dien in huis, omdat het 's Winters meermalen gebeurde, dat men bezwijmden helpen moest. Hier toch liep de weg over de Alpen naar Tirol in Oostenrijk, die toen nog door talrijke voetgangers werd gebruikt.

Na eenige minuten opende de Koning de oogen en wat verwaasd keek hij rond.

— Waar ben ik? vroeg hij met zwakke stem.

— In het huis van David Werner, den houtzager, Majesteit, antwoordde de eenvoudige bergbewoner, die al meermalen met Lodewijk II had gesproken. Mijn zoon vond u in de sneeuw en we hebben u hierheen gebracht.

— Brave menschen... Ik ben zeer moe.

— Mijn zoon gaat nu naar het slot, om uw dienaren te halen, Majesteit.

— Ja. Maar ik lig hier goed!

De vorst sloot weer de oogen. Rudolf vertrok, door Barel vergezeld.

— Wel, jongen, ge hebt onzen goeden Koning gered, zei de jonkman tot zijn hond. Al de dagbladen zullen over u schrijven... en over mij ook. Maar het beste is toch, dat de Koning nu niet meer in de sneeuw ligt. En ware het een arme bedelaar geweest, we zouden hem even

trouw geholpen hebben, he?

Rudolf was toch niet zoo verbaasd over het gebeurde. Lodewijk II van Beieren had de gewoonte veel alleen uit te gaan, en het liefst nog bij avond. Menigmaal ook liet hij zich 's nachts rond rijden in het gebergte. Dat wist ieder in den omtrek en te Munchen sprak men over die zonderlinge gewoonten van den vorst.

Lodewijk II, die in 1845 op het slot Nymphenburg bij Munchen geboren werd, was nu veertig jaar oud. Hij telde pas negentien jaar, toen zijn vader Maximiliaan stierf. Zeer jong dus werd Lodewijk Koning. Hij was een der schoonste mannen van Europa, met hooge, slanke gestalte, prachtige, droomerige oogen en weelderig, krullend haar. Zijn stem klonk welluidend.

Het volk beminde zijn vorst en getrouw vervulde Lodewijk eerst zijn plichten. Maar dan werd hij schuw; hij zocht de eenzaamheid. Hij wilde niet trouwen. En nu vertoefde hij als een koninklijke kluizenaar op een der kasteelen, die hij in de Beiersche Alpen bezat. Hij werd steeds zwaarmoediger. Zijn moeder leefde nog, maar de Koning bezocht ook haar zelden. Hij vermeed zijn naaste familie. Wel sprak hij gaarne met zijn nicht Elisabeth, Keizerin van Oostenrijk, die veel in Beieren vertoefde en had hij

grooten eerbied voor hertog Karel Theodoor, haar broer (1).

Doch het liefst bleef hij alleen. En terecht noemde men hem te Munchen, en ook in het buitenland een zonderlingen vorst, die zich nooit meer voor de regeeringsleden, het parlement en het volk wilde vertoonen.

Weldra zag Rudolf de lichten van het kasteel Hohenschwangau. Voor het hek wandelde de portier heen en weer. Hij hoorde stappen op de krakende sneeuw, en trad schielijk nader. Blijkbaar verwachtte hij den Koning, maar dan onderscheidde hij een jonkman, met den Beierschen Alpenhoed.

— Ik ben Rudolf Werner, zei de zoon van den houtzager. De Koning ligt bij ons thuis. Ik vond hem bezwijmd in de sneeuw.

Rudolf vertelde in enkele woorden, het gebeurde en zei geruststellend, dat de vorst weer bij kennis was.

De portier spoedde zich in het kasteel, en eenige oogenblikken later, keerde hij met twee

(1) Deze Keizerin was de tante, en haar broer, hertog Karel Theodoor, een bekend oogarts, de vader van onze Koningin-Moeder, Elisabeth.

dienaren terug. Nogmaals moest Rudolf zijn verhaal doen. Dan werd een slede ingespannen en twee knechten en een koetsier vergezelden Rudolf.

— Ik heb het altijd gezegd, dat de Koning nog eens een ongeluk zou krijgen, bromde een der dienaren, die Mayer heette. Hij had daar kunnen dood vriezen. Maar wat helpt het? Morgenavond trekt hij er weer alleen op uit, als een ander blijde is bij het vuur te mogen blijven.

— Dan zal ik hem toch volgen, verzekerde de ander.

— Als de Koning dat merkt, is hij in staat u weg te sturen. Hij wil vrij zijn. We hebben geen gemakkelijken dienst, en we zouden heel wat geruster zijn, als we met den Koning in het paleis te Munchen woonden. Wel, vriend — vervolgde hij tot Rudolf — ge zult een flinke belooning krijgen, en die hebt ge ook ruim verdiend.

— De eigenlijke redder is mijn hond, zei de jonkman.

Barel draafde naast de slede. Het paard was aan de bergpaden gewoon en de koetsier niet minder.

Spoedig hield de slede voor het eenvoudig blokhuis stil. De twee dienaren traden binnen.

Lodewijk II lag nog op de bank, maar hij richtte zich thans op.

— Majesteit, we zijn hier met de slede, zei Mayer.

— O, ik ben bij deze brave menschen beter dan op het slot, sprak de vorst.

— We kunnen u thuis beter verzorgen, Majesteit!

— Val me nu niet lastig!

— Maar Majesteit, als ik het u eerbiedig zeggen mag, ge zoudt droge kleeren moeten aantrekken, sprak vrouw Werner. De sneeuw, die er aan kleefde is gesmolten.

Die bank met de grove kussens was toch geen legerstede voor den Koning.

Lodewijk II luisterde nu naar de eenvoudige vrouw.

— Dan zal ik naar het kasteel terug keeren, zei hij. En morgen kom ik hier, om eens over alles te praten.

Loom stond hij op. Hij was in eenvoudige burgerkleeding en had zelfs geen overjas aange trokken, toen hij in den namiddag uit wandelen ging. Zijn dienaren moesten hem ondersteunen.

— Brave lieden, tot morgen. Grüss God! zei de Koning met den oud-Beierschen wensch. O, ja, hernam hij, vertel dit aan niemand.

De Werners bogen eerbiedig. Op de slede lagen dekens en de Koning hulde er zich in. Zoo bracht men hem naar het kasteel.

— Wel, wel, wat er ons nu toch overkomen

is! Als de Koning morgen maar niet ziek ligt! sprak moeder Werner. Hij zag zoo bleek!

Ze schudde het hoofd en vervolgde:

— Dienaren, koetsen, sleden en paarden hebben en dan toch alleen in de bergen dwalen! Hoe kan de Koning zoo dwaas handelen, met eerbied gezegd!

— Hij heeft immers niet zijn volle verstand, beweerde Maria.

Ze had twee jaar in de hoofdstad Munchen gediend en daar veel over de Koninklijke familie hooren spreken. De jongere broer van Lodewijk II, prins Otto, was als zinnelooze in het kasteel Fürstenried opgesloten. En men vertelde, dat ook de vorst aan dezelfde vreeselijke kwaal leed. Maar in het gebergte wilden de meeste bewoners dat niet gelooven.

— Ge moogt zoo iets niet zeggen! sprak Rudolf tot zijn zuster.

— Doet de Koning dan niet gek, als hij heele nachten rond rijdt? 's Morgens gaat hij naar bed. Hij slaapt dikwijls tot vijf uur in den namiddag. Ik weet het van een dienstmeid. Het gebeurt, dat hij dagen lang geen een van zijn dienaren wil zien. Hij roept dan zijn bevelen voor een gesloten deur, en de knechten moeten door een slag op den muur laten hooren, dat ze hem verstaan hebben.

— Al praatjes en leugens!

— Ja, de Koning doet wel eens vreemd, erkende vader Werner, maar daarom is hij toch niet zinneloos.

Maria had al meer verteld, wat ze te Munchen vernam en wat ook werkelijk waar was.

Om twaalf uur in den nacht liet de Koning vroeger in den hofschouwburg stukken opvoeren en niemand dan hij mocht er bij aanwezig zijn. Uren lang zat hij dan in zijn loge te kijken en te luisteren. De schouwburg was in het donker; slechts de voetlichten voor het tooneel brandden. In het jaar 1883 moest het gezelschap aldus vijf en twintig maal alleen voor hem zelf spelen. Maar hij beloonde allen rijkelijk.

Lodewijk was zeer bevriend geweest met den toondichter Wagner, dien hij buitengewone bescherming verleende. De vorst hield hartstochtelijk veel van muziek en dichtkunst en las gaarne legenden en geschiedenis. Hij liet inlichtingen nemen over letterkundigen, en, als deze arm waren, hielp hij ze.

Maar die liefde tot de kunst verlokte hem tot zonderlinge daden. Hij wilde telkens nieuwe prachtige kasteelen bouwen, waarvan hij de plannen teekende en die door schilderwerk, door beeldengroepen, fonteinen aan oude verhalen herinnerden. Dit alles kostte zooveel geld, dat Lodewijk zijn fortuin verkwistte en hooge schulden maakte. Naar de waarschuwingen van

zijn ministers luisterde hij niet, en eindelijk wilde hij hen zelfs niet meer ontmoeten; hij ontvluchtte de hoofdstad en bleef voortdurend in het gebergte zooals we reeds vertelden. Voor de regeeringszaken moest men dagelijks boden naar hem zenden.

De Alpenbewoners hadden den Koning zeer lief; hij deed veel goeds, voor zieken en armen. Op zijn wandelingen sprak hij met de eenvoudige lieden; hij rustte in hun hutten en stelde belang in hun leven. Voor hen was hij niet de schuwe man.

Maria Werner had echter geen ongelijk: op sommige dagen was Lodewijk II niet ten volle bij zijn verstand. En de arme vorst wist het zelf; daarom ontliet hij de groote, drukke stad en zocht hij de stilte der eenzame bergen.

Maar Rudolf wilde geen kwaad van zijn Koning hooren.

— Te Munchen vertellen ze leugens, beweerde hij. Er is daar iemand, die gaarne zelf Koning zou willen worden, en daarom spreken zijn voorname vrienden er over Lodewijk op te sluiten. Dat hoorde ik laatst weer van een koopman in de herberg van Rosl.

— Zwijg toch! vermaande de vader. Het is beter over zulke dingen niet te spreken.

Barel lag tevreden bij den haard. Hij kreeg

ruim zijn deel, nu het gezin avondmaalde, veel later dan anders.

— Morgen op het werk zwijgen over het gebeurde, zei de vader tot Rudolf. De Koning heeft dat geboden.

— O ja, vader! Eerst vond ik het wel plezierig, dat ze eens in de gazetten over Barel en mij zouden schrijven. Maar het is beter van niet. Anders halen ze het ongeval van onzen Koning weer aan als een bewijs van zinneloosheid. Men hoeft toch niet gek te zijn om eens door de sneeuw te willen wandelen!

Toen het houten koekoekklokje aan den wand negen uur verkondigde, waakte in de berg-hut alleen nog de trouwe Barel.

II.

In Beieren staan groote wouden en drijft men een levendigen handel in hout. Door het vellen en zagen van boomen verdienden vader en zoon Werner een schamel stuk brood, want aan de zwoegers boven betaalde men niet veel; de groote winsten werden in de steden verdeeld.

Toch waren deze eenvoudige lieden tevreden.

Den volgenden morgen stonden Werner en Rudolf al vroeg op. Ze arbeidden in de eerste uren bij fakkellicht. Ook moeder en Maria waren al uit bed, om het ontbijt klaar te maken en de

geit, het schaap en het varken te voederen. Ze breiden bovendien ook voor een winkel te Flusen, een stadje in de omgeving.

— 't Is net, of ik het gebeurde met den Koning gedroomd heb, zei Rudolf.

— Ja, dat kan ik gelooven, sprak vader. Het is ook een vreemd voorval.

— Zou de Koning vandaag komen? vroeg moeder.

— Dan moet Maria ons dadelijk komen roepen, hernam Werner.

Den ganschen dag bleef het gezin in spanning. Dikwijls keek Maria naar het bergpad, maar niemand verscheen.

— Misschien is onze arme Koning wel erg ziek, vreesde moeder.

Om half vijf keerden vader en zoon terug. En Werner veronderstelde ook, dat de vorst krank te bed zou liggen.

Maar te vijf uur echter naderde een slede; men hoorde de bellen der paarden. Haastig opende Werner de voordeur. En Lodewijk II trad, vriendelijk groetend, binnen, gevolgd door zijn dienaar Mayer.

De Koning nam plaats in een ouden leunstoel bij het vuur.

— En wie is nu mijn redder? vroeg hij.

— Mijn zoon, Rudolf, Majesteit, antwoordde de vader.

— Eigenlijk Barel, onze hond, sprak de jonge man.

Hij vertelde nu rustig, hoe het trouwe dier gisteren behandeld had. Lodewijk luisterde geboeid. En terwijl hij Barel streelde, vertelde hij zijn wedervaren.

— Gisteren had ik hoofdpijn, zei hij. En ik maakte een groote wandeling in de bergen. Het is daar zoo heerlijk stil. Een paar uur liep ik rond. Toen ik naar het kasteel terug keerde, werd ik erg duizelig; ik rustte nu en dan, maar dat gevoel ging niet over. Ik herinner me nog, dat eensklaps alles om me scheen te draaien. Toen moet ik neer gevallen zijn. En zoo hebt ge mij gevonden! Rudolf, welk werk doet gij? vroeg de vorst dan.

— Hout zagen met mijn vader, Majesteit. Soms vergezel ik ook de jagers.

— Gij zult dus de bergen goed kennen?

— O, Majesteit, toen hij nog een kind was, kroop hij dikwijls de gemzen na op gevaarlijke toppen, zoodat ik hem ongerust ging zoeken, zei vader Werner.

— Wel, Rudolf, wilt gij in mijn dienst komen en op het kasteel wonen? vroeg de Koning.

De jonge man werd rood van vreugde bij dit voorstel.

— O, Majesteit! riep hij uit.

— Als uw ouders het goed vinden.

— Het is voor ons een groote eer, Majesteit, verzekerde vader Werner, terwijl moeder een traan weg veegde van ontroering.

Haar zoon dienaar van den Koning van Beieren! Die gedachte greep de eenvoudige vrouw geweldig aan.

— Dan verwacht ik u morgen, hernam de vorst.

Hij bepaalde het loon. Het was veel meer dan het geheele gezin samen verdiende. Lodewijk zag niet op geld. Eens bezocht hij een zijner knechten, die ziek was. Toen bemerkte hij, hoe armoedig die man met zijn gezin woonde. Hij schonk hem zulk een som, dat de knecht een veel beter huis kon bouwen.

Op Drie-Koningendag gaf hij op het jacht-slot Pleckenau een feest voor het gansche personeel van zijn kasteelen, landgoederen en bosschen. Dan deelde hij voor meer dan veertig duizend Mark geschenken uit, meest eetwaren en kleeding. Hij woonde het feest zelf bij, schertste en lachte en danste zelf met de eenvoudige lieden.

Tegen Kerstmis zond hij kostbare geschenken aan al zijn familieleden, aan zijn vroegere leeraars, aan tooneelspelers, zangers, letterkundigen. Te Munchen, Berlijn, Parijs, Rome, werkten schilders en beeldhouwers aan bestellingen voor hem. Zoo was het toch vroeger. Maar nu

zat de Koning met groote schulden, doch scheen den ernst er van niet te voelen.

De jonge Werner beloofde den volgenden morgen op het slot aanwezig te zijn.

— Ik heb brave, trouwe mannen rond mij noodig, zei Lodewijk, en even staarde hij als afgetrokken door het kleine venster.

Hij dacht zeker aan het gevaar, dat hem bedreigde. Hij wantrouwde te Munchen bijna ieder, zijn oom Luitpold, zijn andere familie, zijn ministers en voorname ambtenaren. Hij vreesde, dat men hem van den troon zou stooten en opsluiten als zinnelooze. En hij wist, dat hij zwak van geest was en het nog erger kon worden. Hij worstelde als een leeuw tegen zijn krankheid, maar niemand kon voelen wat hij daaronder leed. Zijn zinnelooze broer Otto leefde als in een prachtige gevangenis, en werd zorgvuldig bewaakt. Maar hij, Lodewijk, zou dat nooit kunnen verdragen! Hier bij de trouwe bergbevolking achtte hij zich veilig. En aan de eenvoudige lieden wilde hij door minzaamheid bewijzen, dat hij zijn verstand nog bezat.

Hij sprak nu wel twee uur lang met Werner over het leven in de Beiersche Alpen. Toen hij vertrok, gaf hij moeder Werner twee honderd mark.

— Maar Majesteit, we hielpen u niet om geld, zei de vrouw onthutst.

— Dat weet ik wel. Toch kunt ge die som gebruiken. De Winter begint pas en duurt lang.

Na het vertrek van den vorst, zei Rudolf:

— Als onze Koning gek is, ben ik het ook. Hij weet alles van het houtbedrijf, de jacht, de dieren uit de wouden. Hij kent de liederen, die we zingen. En hoe schoon sprak hij van het Passiespel te Oberammergau.

— Eenige jaren geleden heeft hij de opvoering bijgewoond en toen op den Kofelberg de schoone Kruisgroep laten oprichten, herinnerde vader Werner.

Maria zweeg; ze was toch ook vereerd met de verheffing van haar broer. Maar de Koning deed dikwijls vreemd. Zij zou voor zijn genezing bidden.

Moeder en dochter bleven dien avond nog lang aan het werk, om Rudolfs kleeven in orde te brengen.

III.

Den volgenden morgen kwam Rudolf toch wat zenuwachtig, aan het kasteel. Mayer riep hem binnen, en zei wat spottend:

— Jongen, ge zoudt beter houtzager gebleven zijn! Ge krijgt het hier niet gemakkelijk. Ik zal u nu eerst bij den koetsier brengen. Ge

moet dien helpen in den stal. Maar er is ook binnen werk voor u.

Mayer had al besloten zelf veel minder te doen en allerlei karweitjes aan den nieuwen knecht over te laten. Rudolf kende Walter, die op dit kasteel koetsier was, maar ook dikwijls naar andere sloten mee moest.

— Vriendje, ge denkt, dat ge een hoog lot uit de loterij hebt getrokken, door hier in dienst te mogen komen, zei Walter. Maar het zal u toch tegen vallen. De Koning is een wonderlijke meester voor ons. Nu moet ik de geheimen voor u niet meer verbergen. Ge houdt Mayer voor onzen hoofdman en dat is hij feitelijk, maar hij heeft geen knap gezicht. Eigenlijk is hij leelijk. Wel, er zijn dagen, dat de Koning zijn tronie niet wil zien; toch moet Mayer hem bedienen. Hij is dan verplicht een masker voor te doen. Soms wil de Koning ons geen van allen bekijken en, als we dan voor hem komen, om ons werk te doen, moeten we den kop zoo diep buigen, dat hij niets van ons gezicht bemerkt. Och, we gehoorzamen... we weten immers dat de Koning op die dagen zijn volle verstand niet heeft.

— Is dat dan toch waar? vroeg Rudolf.

— O ja! Te Munchen is het genoeg bekend. 't Heeft al eens in de gazet gestaan, maar die dat schreef, kreeg er zes maanden gevangenisstraf

voor. Ja, vriend, dikwijls is het bij den Koning hier mis, en Walter tikte op zijn voorhoofd. Dan kan hij ons uitschelden, dat ge er van zoudt beven. Later heeft hij spijt en krijgen we geschenken. Ik voel medelijden met hem. Hij kan 's nachts niet slapen, al neemt hij veel poeders en drankjes. Dan wandelt hij in zijn kamer heen en weer en zegt gedichten op. Of hij laat inspannen en rijdt rond. De Koning lijdt ook veel aan hoofdpijn. Zekere dagen draagt hij ijs in zijn hoed, om zijn hersenen af te koelen. Hij heeft een ongelukkig leven. Och, zijn broer, prins Otto, zit al lang vast. De Koningin-Moeder, Maria, heeft veel verdriet over haar zonen. Ze is altijd in 't zwart gekleed, sedert Otto opgesloten werd. Prins Otto was zoo'n vroolijke jonkman en te Munchen hielden de menschen veel van hem. Hij wandelde dikwijls door de stad, bezocht den schouwburg en het cirkus, en was tegen ieder vriendelijk. Maar hij had geweldig last van de zenuwen. In 1870, toen we oorlog voerden met Duitschland, is prins Otto een tijd op de slagvelden geweest en dat heeft hem totaal zinneloos gemaakt. Hij woont nu op een eenzaam kasteel, twee uur van Munchen. Ik ben er eens geweest met den Koning, die zijn broer wilde bezoeken. Toen Lodewijk door een venster prins Otto zag spelen als een kleine jongen, keerde hij plots terug, zonder hem te ont-

moeten. Hij weende. Dat akelig tooneel greep hem te geweldig aan. Lodewijk zou liever geen Koning zijn, en vroeger had hij gehoopt de kroon aan Otto te kunnen geven. Maar dat bleek dus onmogelijk. Hoe lang het nog met Lodewijk zelf zal duren, weet ik niet. Hij gaat echter erg achteruit. In den laatsten tijd is hij zeer somber en angstig. Hij heeft u in dienst genomen, omdat gij hem gered hebt. Hij hoopt, dat ge hem zult beschermen, als er gevaar uit Munchen dreigt, wanneer de familie en ministers hem van den troon willen zetten. Maar wat zouden wij dan kunnen doen?

Rudolf hielp het paardentuig poetsen. Dan riep Mayer hem naar de keuken, waar meiden en knechten een maaltijd bereidden. En tot zijn verbazing hoorde Rudolf, dat ze voor den Koning elken dag wel twintig verschillende gerechten moesten klaar maken en hij er nauwelijks van een at. Werk was er dus genoeg op het kasteel.

Pas om drie uur in den namiddag stond Lodewijk op. Hij liet Rudolf halen. Deze kwam in een prachtige zaal. Reeds brandden er in gouden kandelaren honderden kaarsen, en het licht glansde in vele kostbare spiegels en op zijden met zilver bestikte gordijnen. Zulk een pracht had Rudolf zich nooit kunnen inbeelden, al spraken de bergbewoners wel eens over de weelde der

kasteelen. De jonge man stond daar verbouwe-reerd. Maar de Koning wees hem een zetel aan en Rudolf moest nog eens vertellen, hoe hij den vorst had gered.

Intusschen dienden Mayer en een andere knecht het eten op. Lodewijk keek naar de verschillende schotels; soms proefde hij van een gerecht, maar meestal beval hij de schalen weer dadelijk weg te brengen.

De wind was opgestoken en zuchtte om het kasteel. De Koning zond Rudolf heen; schoof een gordijn terzijde en keek naar buiten. Hij zuchtte diep. Het was nog niet geheel duister en de boomen in het park schudden hun naakte takken. Verlaten lag daar de gansche streek.

De hoofdstad zou zich reeds baden in een zee van licht. Straks gingen er de schouwburgen aan en zaten de groote herbergen vol. Het paleis stond er doodsch.

— Ik ga er nooit meer heen, mompelde de eenzame Koning. Dat ze me in de stilte laten!

Hij veegde tranen weg. Het werd hem weer zoo benauwd om het hart. En zijn slapen klop-ten pijnlijk.

— O, God, wees me barmhartig en verlos mij uit dit leven! bad Lodewijk.

Zinneloos worden als Otto, zijn broer, het was zoo gruwelijk. En hij wist het, dat het soms donker werd in zijn geest.

— Mij opsluiten! Laat ze het eens wagen! siste hij, en nu flikkerden zijn oogen van toorn.

De Koning schoof het gordijn dicht. Hij bezat op elk van zijn kasteelen veel boeken. Hij koos er een en trachtte te lezen. Maar na een tijd sloeg hij de handen aan het hoofd en hij kreunde:

— Ik kan niet meer! O, hoe lang zal dit nog duren!

Hij rees weer op, en liet in alle zalen licht maken. Hij wandelde de kamers uit en in. Hij bleef voor een piano staan, waaraan een lauwerkrans hing, een herinnering aan den overleden toondichter Richard Wagner, die dikwijls op dit instrument had gespeeld.

— Wagner, zei de Koning. Hij is al overleden. Hij was mijn vriend. En ze hadden ons gescheiden, zij, die niet weten wat kunst is.

Jaren geleden was Wagner verplicht geworden Munchen te verlaten, omdat de Koning te veel geld uitgaf voor de opvoering van zijn opera's en ook tot belooning van den kunstenaar en zijn medewerkers.

Lodewijk werd nog somberder. Plots bleef hij staan en keek hij naar den vloer. Hij slaakte een gil. Mayer snelde toe.

— Doe die beesten weg... vervaarlijke ratten! schreeuwde de Koning. Ge moest zorgen, dat ze niet binnen het kasteel geraakten.

Er waren geen dieren te bespeuren, maar toch wierp Mayer zich op den grond.

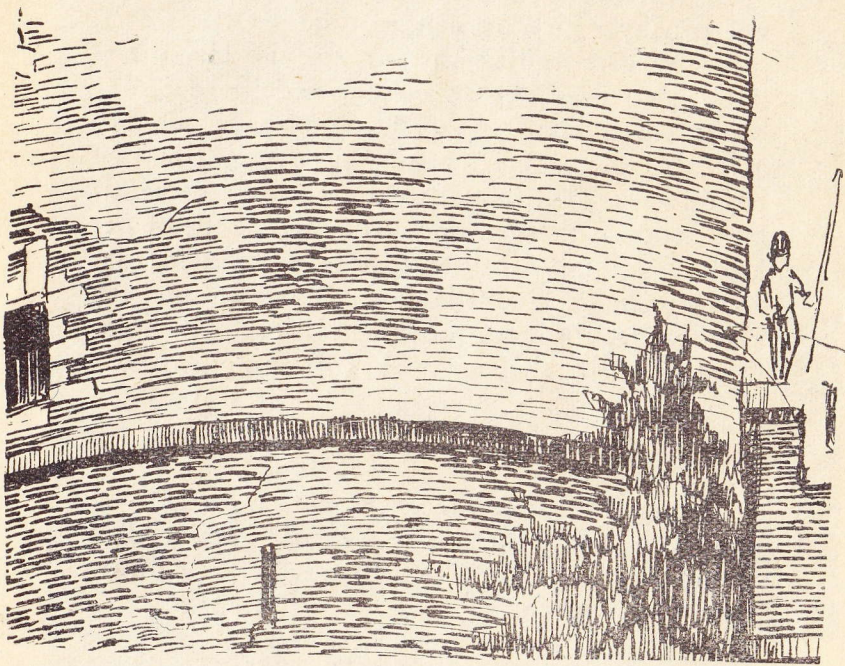
— Weg... leelijke ratten! zei hij. Ha, die is dood... en deze heb ik ook! Nu de derde!

De knecht maakte veel leven en gebaarde dan alsof hij gevangen ratten weg droeg, om den Koning tevreden te stellen. Een andere bediende had Rudolf meegenomen tot bij de deur der kamer, om hem dit tooneel te laten zien, dat zich meermalen voordeed. Ze spiedden om een kier. En ja, nu moest ook Rudolf wel gelooven, dat Lodewijk vlagen van krankzinnigheid had.

Mayer wees Rudolf een kamer, waar hij slapen kon, maar de jonge Werner mocht dien avond niet naar bed. Om acht uur liet de Koning hem weer roepen.

— U vertrouw ik het meest, zei de vorst, die zeer onrustig scheen. Vijanden bedreigen me. Gij zult naast den toren op schildwacht staan en me waarschuwen, als er iemand nadert.

Mayer kreeg bevel de plaats aan te wijzen. Rudolf moest zich daar opstellen met een lange lans, zooals men het in de middeleeuwen op ver-

Rudolf als schildwacht.

sterkte kasteelen gewoon was. De koude wind gierde.

— Ik heb het u wel gezegd, dat ge het niet gemakkelijk zoudt hebben, zei Mayer. De Koning ziet weer overal gevaar. Zijn geest is in de war na de opwinding van gisteren. Ge zoudt beter thuis in uw bed kruipen!

Dat vond Rudolf ook, maar voor den armen Koning wilde hij veel doen, al moest hij nu de geweldige koude trotseeren. Enkele malen kwam Lodewijk kijken of Rudolf zijn post bekleedde.

Wat viel de tijd dezen lang! Zou hij hier tot morgenochtend moeten waken? En waarvoor? Niemand bedreigde immers den vorst. De wind sloeg over tot storm en Rudolf drumde zich tegen den torenmuur, om niet van zijn standplaats geworpen te worden.

Te tien uur kwam Mayer hem roepen.

— O, ik word verlost! dacht de jonkman verlicht.

— Weer iets anders, zei de oude bediende. De Koning wil nog naar Linderhof!

— Met dit weer, en zoo ver?

— Ja. Ik heb het hem afgeraden, maar toen werd hij kwaad. Hij meent, dat de ministers uit Munchen hem hier zullen komen halen. De slede staat klaar. Gij moet op een paard voorrijden. De Koning denkt, dat niemand anders zoo goed den weg kan wijzen. Het paard staat scherp;

wees toch voorzichtig. O, de Koning zwerft dikwijls in storm rond. Dan denkt hij aan heel oude verhalen!

Zoo sprekende waren Mayer en Rudolf naar binnen gegaan. De jonge Werner was verkleumd. Hij moest nu dadelijk te paard. Walter volgde met de slede. 't Zou een lastige gevaarlijke tocht worden, dwars door de bergen.

Lodewijk verscheen, gehuld in een bontjas, en een muts tot over de ooren. Ook Mayer moest mee. Rudolf kreeg een brandenden fakkel in de hand, om den weg te toonen over de kronkelende wegen. Gelukkig kende hij de streek goed, tot Oberammergau toe.

Men vertrok. De storm hilde. Rudolf moest scherp uitzien. Neen, hij had geen gemakkelijken dienst. Plots hoorde hij den Koning zingen. Deze stond recht in de slede en hief een lied over den storm aan. Was het werkelijk de regeerende vorst van een Koninkrijk, die zich zoo zonderlijk aanstelde?

— Maria heeft gelijk... de arme Koning heeft niet zijn volle verstand, dacht Rudolf.

Na een tijd hield de vorst zich stil. Pas tegen den morgen bereikte men het slot Linderhof. Rudolf was doodmoe. Het personeel van het kasteel was eerst verbaasd over dit onverwacht bezoek, maar het kende de grillen van den zonderlingen meester.

— Licht, maak toch licht! beval Lodewijk, en ook hier werden honderden kaarsen aangestoken.

De vorst zat nog eenigen tijd op.

— Mijn vijanden zullen mij niet vinden, zei hij.

Eindelijk ging hij naar bed. De lichten werden gedoofd.

Rudolf legde zich uitgeput ter ruste.

Den volgenden morgen scheen Lodewijk zeer verwonderd over zijn aanwezigheid op Linderhof. Hij vroeg aan Mayer bijzonderheden over de reis, waarvan hij zich weinig of niets herinnerde. Dan bleef hij alleen en weer weende hij.

— O, die aanvallen van waanzin worden erger! kloeg de arme vorst. Maar opsluiten laat ik mij niet!

Tot in den namiddag bleef hij te bed. Hij wilde niet eten of drinken. Toch bereidde men ook hier in de keuken twintig gerechten. Rudolf vroeg zich ongerust af, wat de avond voor hem zou brengen.

De Koning liet hem echter met rust en zat in een hel verlichte kamer te lezen.

's Anderdaags wilde hij terug naar Hohen-

schwanganau. Rudolf reed opnieuw voor, maar nu was het licht, en stil weer. Menschen langs den weg herkenden den Koning en bogen eerbiedig. Hij groette genegen terug.

In de volgende weken was Lodewijk dikwijls onrustig en liet hij zich van het eene kasteel naar het andere voeren.

Lodewijk had van zijn vader kasteelen geërfd, maar deze voldeden hem niet. In 1869 liet hij het slot Neuschwanstein oprichten, vlak bij Hohenschwangau, boven op een hooge rots. Bij Oberammergau bouwde men daarna het sprookjesslot Linderhof, waarvoor de Koning allerlei plannen en de geschiedenis had bestudeerd, en dat hij, tijdens de werken, nog gedurig liet veranderen, zoodat het pas na zeven jaar voltooid was. Het bevat tien prachtige zalen, vol beelden en schilderijen, kostbaar porselein, met vergulde wanden, kunstig gesmeden deuren, meubels van rozenhout. Veel huisraad was met edelsteenen versierd. Er hangen gouden lichtkronen, die 's avonds hun glans wierpen op zijden en satijnen gordijnen, met goud bestikt. Honderden spiegels weerkaatsten dien glans.

Nog was Lodewijk niet tevreden; hij liet dan het prachtig slot Herrenschiemsee met zestien

zalen oprichten op een eiland in een meer. En nu dacht hij er over nog een kasteel te bouwen op een hooge bergspits bij de grenzen van Tirol.

Voor dit alles had hij millioenen marken geleend. Hij zat thans diep in de schulden en wilde nog leeningen aangaan. Zijn ministers verzetten er zich tegen.

De Koning zond een afgezant, die geld moest vragen aan den Belgischen Koning Leopold II, aan andere vorsten of op voorname banken.

De toestand werd pijnlijk voor heel Beieren. In zekere buitenlandsche dagbladen schreef men daarover en spotte met den armen vorst.

Toen verklaarden de Koninklijke familie en de regeering, dat Lodewijk om zinneloosheid niet langer kon regeeren.

Hoe het met den ongelukkigen Koning afliep, vertellen we in het volgend boekje.

EINDE.